

105280 - schrapping

BESLISSING

Van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

mr. X,

voorheen advocaat te A,

(hierna: “belanghebbende”)

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) genomen besluit van 2 februari 2018, inhoudende de schrapping van het tableau met ingang van 3 april 2018.

Procesverloop

1. Bij brief van 9 januari 2018 bericht de algemene raad voornemens te zijn belanghebbende ingevolge artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet te schrappen. Belanghebbende wordt in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze over de voorgenomen schrapping kenbaar te maken.
2. Bij brief van 22 januari 2018, aangevuld bij brief van 30 januari 2018, zendt belanghebbende zijn zienswijze inzake de door de algemene raad voorgenomen schrapping van het tableau.
3. Bij brief en per e-mailbericht van 2 februari 2018 besluit de algemene raad tot schrapping van belanghebbende met ingang van 3 april 2018.
4. Bij brief van 22 januari 2018 verzoekt belanghebbende de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant bij wege van een voorlopige voorziening het schrappingsbesluit van 2 februari 2018 te schorsen tot 3 augustus 2018.

5. Bij uitspraak van 29 maart 2018 wijst de voorzieningenrechter het verzoek af.
6. Bij brief van 22 januari 2018 maakt belanghebbende bezwaar tegen het besluit van de algemene raad van 2 februari 2018.
7. Bij brief van 23 februari 2018 bevestigt de algemene raad de ontvangst van het bezwaarschrift van 22 februari 2018 en verdaagd de beslistermijn op het bezwaar tot twaalf weken na afloop van de bezwaartermijn.
8. Bij brief van 9 april 2018, tevens verzonden per e-mailbericht van gelijke datum, verzoekt de algemene raad belanghebbende, gelet op eerdergenoemde uitspraak van de voorzieningenrechter van 29 maart 2018, of die uitspraak belanghebbende aanleiding geeft tot intrekking van het voorliggende bezwaar.
9. Bij e-mailbericht van 10 april 2018 bericht belanghebbende de behandeling van het bezwaarschrift voort te willen zetten.
10. Op 16 april 2018 verklaart belanghebbende telefonisch af te zien van de mogelijkheid om te worden gehoord.

Toetsingskader

11. Ingevolge artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet worden van het tableau geschrapt zij, die, hetzij onafgebroken, hetzij met onderbrekingen, gedurende een tijdvak van drie jaar voorwaardelijk als advocaat ingeschreven hebben gestaan zonder dat het bewijs kan worden overgelegd dat met gunstig gevolg het in artikel 9c bedoelde examen is afgelegd.
12. Ingevolge artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet vindt schrapping van het tableau plaats na kennisgeving door de algemene raad aan belanghebbende met ingang van een tijdstip dat ten minste twee maanden en ten hoogste zes maanden na de datum van kennisgeving is gelegen.

13. Ingevolge artikel 9c, eerste lid, van de Advocatenwet draagt de Nederlandse orde van advocaten zorg voor een opleiding voor stagiaires en stelt de stagiaire in de gelegenheid deze opleiding te volgen die met een examen wordt afgesloten.

Het bezwaarschrift van belanghebbende

14. In bezwaar voert belanghebbende de volgende gronden aan:

- (i) de algemene raad gaat ten onrechte voorbij aan het verband dat bestaat tussen het besluit tot schrapping en de beroepsprocedures betreffende de uitslag van de derde toets van het keuzevak aansprakelijkheid en schadevergoeding (hierna: “keuzevak”) en het beroep op de hardheidsclausule van artikel 3.19, negende lid, van de Voda ter zake van het keuzevak;
- (ii) de beleidsvrijheid van de algemene raad, bedoeld in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet, houdt in dat altijd een belangenafweging moet worden gemaakt.

15. Belanghebbende verzoekt:

primair: gegrondverklaring van zijn bezwaar;

subsidiair: wijziging van het besluit van 2 februari 2018 in de zin dat de schrapping wordt uitgevoerd na een periode van zes maanden na kennisgeving.

Behandeling van het bezwaar

Uitspraken rechtbank Zeeland-West-Brabant van 29 maart 2018

16. Alvorens op nader op de gronden van het bezwaar in te gaan, beziet de algemene raad hierna eerst de drie uitspraken van de (voorzieningen)rechter van 29 maart 2018.

17. De eerste uitspraak ziet op het beroep, ingesteld tegen de uitslag voor de derde toetskans in het keuzevak (cijfer 5,1), meer in het bijzonder tegen het niet in acht nemen door de examencommissie van de formele voorschriften, verbonden aan de toets. De rechtbank heeft dit beroep ongegrond verklaard. Omdat deze uitspraak ziet op een besluit van de examencommissie wordt in het kader van het voorliggende bezwaar hier niet nader op ingegaan.

18. De tweede uitspraak betreft het beroep van belanghebbende ingesteld tegen het besluit van de algemene raad van 18 december 2017 inzake het verzoek van belanghebbende om in een ander vak dan het keuzevak een toets te mogen afleggen dan wel voor het keuzevak nogmaals in aanmerking te komen voor een toetskans. De rechtbank heeft geoordeeld dat de algemene raad op goede gronden tot zijn besluit heeft kunnen komen dat belanghebbende drie reële toetskansen heeft gehad. Van een onbillijkheid van overwegende aard als bedoeld in artikel 3.19, negende lid, van de Voda is de rechter niet gebleken. Het beroep is dan ook ongegrond verklaard.

19. De derde uitspraak is de uitspraak van de voorzieningenrechter in verband met het besluit van de algemene raad van 2 februari 2018, inhoudende de schrapping van het tableau van belanghebbende per 3 april 2018. In zijn uitspraak heeft de voorzieningenrechter de systematiek van artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet bezien en geconstateerd dat het een imperatief geformuleerde bepaling is, die anders dan het zesde lid, geen beoordelingsruimte kent. Waar die beoordelingsruimte in het zesde lid van genoemd artikel wel bestaat, heeft de voorzieningenrechter geoordeeld dat de algemene raad slechts summierlijk blijkt heeft gegeven van een belangenafweging. Weliswaar heeft de voorzieningenrechter bedoelde beperkte belangenafweging gekwalificeerd als een motiveringsgebrek, maar zag daarin geen reden voor het treffen van een voorlopige voorziening. Omdat ook de twee hiervoor aangehaalde uitspraken van de rechter leidden tot een ongegrondverklaring ziet de voorzieningenrechter geen reden dat de algemene raad ingevolge artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet een langere termijn dan twee maanden had moeten aanhouden voor de schrapping.

Relatie schrappingsbesluit van 2 februari 2018 en rechterlijke uitspraken van 29 maart 2018 (i)

20. Zoals hiervoor aangegeven, ziet de eerste uitspraak van de rechtbank op een besluit van de examencommissie, een bestuursorgaan met een eigenstandige bevoegdheid te besluiten inzake toetsaangelegenheden. In zoverre, zeker nu de rechtbank het betreffende beroep ongegrond heeft verklaard, regardeert het besluit van de examencommissie van 18 juli 2017 de algemene raad niet. Dat wordt pas anders indien zou zijn gebleken dat een of meer toetskansen niet als reël kunnen worden aangemerkt. Daarover heeft de rechter in zijn tweede uitspraak geoordeeld dat belanghebbende drie reële toetskansen heeft gehad. Belanghebbende komt derhalve niet op grond van artikel 3.19, negende lid, van de Voda in aanmerking voor een extra toetskans voor het keuzevak.

21. Nu de rechtbank de in de voorgaande overweging geduide beroepen beide ongegrond heeft verklaard, kan een beroep op toepassing van artikel 3.22 van de Voda (Terme de grâce) belanghebbende niet meer baten, omdat belanghebbende het maximale aantal toetskansen heeft benut.

22. De algemene raad concludeert dan ook dat het bezwaar van belanghebbende, voor zover het betreft de relatie met de hiervoor als eerste en tweede uitspraak van de rechter aangemerkte uitspraken en het beroep op artikel 3.22 van de Voda, ongegrond is.

Belangenafweging ingevolge artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet (ii)

23. Naar aanleiding van de uitspraak van de voorzieningenrechter betreffende de motivering van het besluit van de algemene raad om belanghebbende te schrappen met inachtneming van een termijn van twee maanden gaat de algemene raad hierna nader in op de overwegingen die hebben geleid tot schrapping op de kortst mogelijke termijn.

24. Voor zijn besluit tot schrapping van belanghebbende met inachtneming van de wettelijke minimale termijn van twee maanden heeft de algemene raad aansluiting gezocht bij de parlementaire geschiedenis (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/32382/kst-32382-13>). Waar aanvankelijk het voornemen was om een advocaat-stagiaire direct van het tableau te schrappen als deze na drie toetskansen de toets niet had behaald en daarmee niet meer in staat is de stageverklaring te krijgen, is toch besloten om af te zien van een dergelijk rigide systeem. Weliswaar staat de kwaliteit van de advocatuur voorop, maar de consequenties van een zo strikte toepassing van de regelgeving zou juist een averechts effect kunnen hebben. De betrokken advocaat is immers van het ene op het andere moment niet bevoegd meer om zijn cliënt in rechte bij te staan. Een gevolg dat niet in het belang is van een goede rechtsbedeling. Om die reden is in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet een termijn van vier maanden opgenomen, die de algemene raad de bevoegdheid geeft om, met inachtneming van het doel van artikel 8c, derde lid, van de Advocatenwet, te beoordelen hoeveel tijd een advocaat-stagiaire nodig heeft om zijn praktijk op de kortst mogelijke termijn te beëindigen.

25. Tegen die achtergrond heeft de algemene raad belanghebbende bij brief van 9 januari 2018 gevraagd zijn zienswijze te geven op het voornemen van de algemene raad om de minimale termijn van twee maanden aan te houden.

26. Bij brief van 22 januari 2018 maakt belanghebbende zijn zienswijze bekend en refereert daarbij aan de hierboven genoemde beroepsprocedures. In verband met de duur van deze procedures verzoekt belanghebbende de maximale termijn van zes maanden aan te houden. Zo de uitkomst van die zaken tot een positieve uitkomst voor belanghebbende zou leiden, betekent dat, dat gelet op het voornemen van de algemene raad, belanghebbende na aanvankelijke schrapping weer beëdiging zou moeten vragen. Een dergelijke procedure is noch in het belang van (het imago van) belanghebbende noch van diens kantoor, met name vanwege de kleine markt in Zeeland. Voorts voert belanghebbende aan dat hij, ook na een eventuele onvoorwaardelijke inschrijving op het tableau, geen zaken zal innemen die betrekking hebben op het aansprakelijkheidsrecht.

27. Omdat genoemde zienswijze met name ziet op de eigen positie van belanghebbende en niet ingaat op de consequenties voor de cliënten van belanghebbende heeft de algemene raad zich telefonisch tot belanghebbende gericht en hem in de gelegenheid gesteld om in zijn zienswijze mede het belang van de cliënt te betrekken.

28. Bij brief van 30 januari 2018 stuurt belanghebbende de algemene raad een aanvullende zienswijze. Belanghebbende refereert in deze aanvullende zienswijze op een tweetal langlopende (hoger) beroepsprocedures, die naar het inzicht van belanghebbende de grondslag zijn om een termijn van zes maanden te rechtvaardigen. Belanghebbende slaagt er naar de mening van de algemene raad echter niet in aannemelijk te maken dat deze zaken niet kunnen worden overgenomen door een andere advocaat, noch dat voorzienbaar is dat bedoelde zaken binnen de maximale termijn van zes maanden, bedoeld in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet, kunnen worden afgerond.

29. Op grond van deze belangenafweging komt de algemene raad tot de conclusie dat belanghebbende niet aannemelijk heeft kunnen maken dat schrapping met inachtneming van een termijn van twee maanden voor diens cliënten nadeliger is dan met inachtneming van een termijn van zes maanden. De algemene raad stelt zich op het standpunt dat belanghebbende voldoende gelegenheid heeft gehad om zijn zienswijze kenbaar te maken. Daarbij is belanghebbende er niet in geslaagd de algemene raad ervan te overtuigen dat cliëntbelangen nopen tot een langere termijn dan de twee maanden, bedoeld in artikel 8c, zesde lid, van de Advocatenwet.

30. Gelet op de parlementaire geschiedenis, waaruit blijkt dat de advocaat-stagiaire de ruimte en de tijd moet hebben om met zijn werkgever de consequenties van de schrapping van het tableau door te nemen, stelt de algemene raad vast dat de betrokken werkgever vanaf 18 juli 2017, de datum van het besluit van de examencommissie inzake de derde (onvoldoende) toetskans, op de hoogte was van de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat belanghebbende binnen afzienbare termijn zou worden geschrapt. Nu belanghebbende eerst per 3 april 2018 is geschrapt, kan niet worden gesteld dat de werkgever van belanghebbende niet in de gelegenheid is geweest om zich te beraden over de gevolgen van de schrapping van belanghebbende voor het kantoor.

31. De algemene raad bestrijdt dan ook ten stelligste dat het belang van belanghebbende en diens kantoor niet is meegewogen in de besluitvorming inzake de schrapping en dat de algemene raad als gevolg daarvan in strijd met de artikelen 3:2 en 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (zorgvuldigheid en belangenafweging) zou hebben gehandeld.

Conclusie

Met inachtneming van het bovenstaande, gelezen de overgelegde stukken, waaronder voornoemde rechterlijke uitspraken, en gelet op de bedoeling van de wetgever concludeert de algemene raad dat afweging van de belangen van enerzijds belanghebbende en diens werkgever en anderzijds die van de cliënten van belanghebbende ertoe leidt dat het belang van de kwaliteit van de advocatuur en een goede rechtsbedeling in casu prevaleert. Dat de algemene raad tot deze conclusie komt, betekent uitdrukkelijk niet, zoals belanghebbende stelt, dat de algemene raad bij zijn besluit uitsluitend rekening heeft gehouden met het belang van de rechtzoekende.

Deze conclusie leidt tot ongegrondverklaring van het bezwaar. Als gevolg daarvan blijft de schrapping van belanghebbende per 3 april 2018 gehandhaafd.

Beslissing

De algemene raad verklaart het bezwaar van 22 januari 2018 ongegrond.

Den Haag, 1 mei 2018

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,
Namens deze,

mr. R.A. Fibbe
wnd. deken

Deze beslissing is verzonden op 1 mei 2018

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.